

مدیر مسئول : بصری

- مسلمکزه موافق یازیلر مع الممنونیه قبول اولنور .
- درج ایدیلرین یازیلر اعاده اولونماز .
- اختطار : بالجله تحریرات اداره خانه نامه کونده ریایر .

1 бр. 4 лева.

Адресъ: Редакция в-къ „ИНТИБАХЪ“
гр. Шуменъ

انتخاب

۱۳۴۶

تاریخ تأسسی ۲۳ کانون اول ۱۹۲۷

Директоръ: Б. Хасановъ

کیجه کوندوز بکلهرز حزینه کدن هدایت،
استمدادر اللهم شو نوحه انتباه !الهی یتیمزمی بو ظلمت و جهالت !
کونده رمله جمکیسک بر نفخه انتباه !

باش محرری : ح . یوسف شناسی

- داخله سنه لکی ۱۰۰ ، آتی آیلنی ۶۰ لهوادر .
- آبونه شرائطی : خارجه سنه لکی ۲۰۰ ، آتی آیلنی ۱۰۰ لهوادر .
- اسخه سی : ۴ لهوادر . آبونه بدلی پشیندر .
- آدرس : شمنی ده (انتباه) اداره خانه سی راقوسقا سوقاغی
- اختطار : آدرس تبدیلی ایچون بش لهوا کوندریلیدر .

Гл. Редакторъ: Х. Ю. Шинаси

میدان آلدی کیدیور زالت و ضلالت ؟
کافی ده کیل ارشاده بو لوحه « انتباه ! »

брой 37

اون بش کونده بر نشر اولنور مستقل مسلمان غزیه سیدر .

صافی ۳۷

ملی قونفرده کورد کلرم

[بکن صاییدن مابعد]

جاریشاجق ، قونفره احتیال سیرطیمیسندن
چیقاران بر مجادله صحنه سی اولاجق قنا-
عتلری بر جوق قفاردی یاشایور و قونفره-
نک آتسی حقنده هر کس نومید بولونیوردو
جلسه آچیلدی . روز نامه مذاکراتک
برنجی ماده سی اولان مفتیلکمر مسئله سنک
مذاکره سنه باشلانیدی . مفتیلکمر قومسیو-
نو مضبطه مقرری شمنلی آوقات عثمان
راشد افندی قومسیونک مقرراتی او قودوه
بو خصوصده خطیلرله سوز ویریلدی .
مختلف ذوات مفتیلکمر مزک اصلاحنه
دائر سوزلر سویله دیلر . آرادیه بعض
مناسبتیز صاحبکارده سویله ندیسه ده کیسه
طرفندن سمع اعتباره آلینادی . مفتیلکمر
مسئله سی تمامیه مسلمانلرک آرزوسنه موافق
بر صورتده قبول اولوندی .

بو کون قونفره سکونته کچدی هر-
کس بو وضعیتدن نمون ایدی . ذاتاً قو-
نفره نک سیر طیمیسندن چیقارق مجادله
صحنه سنه دومه سی آنجق مفرطلرک مخالف
حقیقت فکرلرینک اورتایه چیقماسیله اول-
بیلیردی . حالبوکه متحد و قوتلی بر مسلمان
اکثریتک موجودی قونفره ده مسلمانلر
مخالف فکرلرک اورتایه آیلماسنه امکان
مابعدی وار

شایان تأسف که بوکون منور کچین
بر جوق کنجلمز بو حقیقتی ادراکدن
محروم بولونیور . بر جوقلری یالکنزما-
نک موداسنه اویماق هوسیه بوکونکی حال-
پیشانمزلک سبیلرینی دینده آرایورلر .
قصور و قباحتی دینده بولانلره قیسه بر
جواب ویرمکه اکتفا ایدیه حکم ، شر-
یعت محمدیه هیچ بر عصه ده مانع ترقی
دکلدی و اولاماز ؛ بالعکس ضامن ترقی
در که یوقاریده صایدیم ؛ کنجلمزدن
یوزده طقساینک اسلرینی بیله بیلمه دیکی ،
آورو یا علماسنک بوکون بیله اترلرندن استفا-
ده ایتدیکی ؛ مسلمان فیلسوفلری مسلمان
عالملری ، مسلمان حکیملری و اونلرک
وجوده کتیردیکی قیمتی اثرلری بو سوز
لریمه قطعی بر بره اندر .

بصری

تورکلر و اسلامیت

مسلمان تورک قهرمانلرینک عزم و ثباتی
قارشوسنده مغلوب اولمشدی . آرقا سی
یتیمز ، توکنمز اهل صلیب محاربه لرندیه
تورکلر مسلمانلانی مدافعه ایتک خصوصنده
بک بویوک یارارقلر و خارقلر کویستر-
مشلردر .

مسلمان تورکلر ، بخارا ، سمرقند و
الح کی تورک دیارلرندیه علم و معرفتک
ترقیسی ایچون بر جوق مدرسه لر ، کتب خا-
نه بر وجوده کسیرمشلر ، و بوکونکی مدار
افتخاریمز اولان عالملرک ، حکیملرک ،
فیلسوفلرک و شاعرلرک یتیمه لرینه بادی
اولمشلردر .

یوقاریدنبری صایمش اولدیغمز ترقی و
بو صورتله عالم انسانیته ایتمش اولدقلری
بویوک خدمتلر تورکلرک اسلامیتی قبولندن
سوکر و وقوعه کلشدر . آرتق آجیق آیلنه
دییه بیلیرک تورکلر عالم مدینته ایتمش اولد-
قلری خدمتلرله اسلامیه مدیوندرلر .
تورکلرک اسلامیتی قبولندن سوکر علمه ،
مدینته کویستردکلری هوس و اشتها شریعت
محمدیه نک امر ایتدیکی یوله دوام ایتمش
اولسه ایدی قورمش اولدقلری حکومتلر
پایدار اولور و بو کون اورویانک متمدن
و مترقی حکومتلرندن داها مدنی بر حکومته
مالک اولورلردی .

ملل سائره کچی مسلمان تورکلرله عالم
انسانیته خدمت ایتدیکن طبعاً تورکلرک-
نی خاطر لاماملر و آریجه بر تورک مدینته
لزم کورمه مشلردی . چونکه اسلامیت
قومیتی منع ایتمش و « انما المؤمنین اخوة »
آیت جلیله سیله جناب حق تورک ، عجم و
عربک قارداش اولدقلرینی بیلیرمشلدی .
اسلامیت اطرافنده طوبالانلر هم قارداش
و همده بر ملتدر . ایتشه بونک ایچوندر ،
که مسلمان تورکلر عالم اسلامیتده رسمی
اسان اولان عربجه ایله اثرلرینی تألیف و
تدوین ایتمشلر بالطبع عرب حروفاتی ده
اساس یازی اولارق قبول ایتمشلردر .

اوچ یوز میلیوندن فضله بر اسلام
جامعه سنک قبول ایتدیکی بو یازی بعض
کنجلمزک بیلمدن ایلری سوردکلری کی
آوریلردن دکل سرنایلرندن آلمشدر . کرک
عربلر و کرکسه تورکلر بو یازینک اوزرنده

تاریخ بشریتی تدقیق ایدیه جک اولور-
سوق تورکلرک عالم انسانیتده قطع ایتمش
اولدقلری مرحله لری و عالم مدینته ایتمش
اولدقلری خدمتلری کورورز .
همیز بیلیرورک تورکلر اورتیه آسیادن
چیقمشلر ، حیوانلرینی اولاتماق ، بولجه
مرعالر بولق امیلله کوچیه بر حالده یاشا-
مشلردر . بو انسانده بعضاً حکومتلر قور-
مشلر ، لاکن مختلف اسبادن ناشی قور-
مش اولدقلری حکومتلر اوزون زمان پایدار
اولامایارق محو منقرض اولمشدر .

تورکلر اسلامیتی قبولدن اول هر نه
قادر مدنی صایلسه لرده عالم مدینته استفا-
ده سی قابل اولان آثار بر اقامامشلردر .
وقناکه اسلامیت ایله متدین اولدیله ؛ ایتشه
اوندن سوکر تاریخ کتابلری بزه تورکلردن
بر جوق عالملرک ، حکیملرک ، فیلسوفلرک
و شاعرلرک یتیمه دیکی بیلیرییور ، هاونلرک
قران کسیریم و احادیث شریفه دن استنباط
ایتمش اولدقلری احکامدن تدوین ایتمش
اولدقلری علملردن عالم انسانیت استفاده
ایتمشدر . ذاتاً حقیقی مدینت حضرت
پیغمبر مزک انسانلری دین حقه دعوتندن
و قران کریمک نزولندن سوکر باشلامشدر .
عرب لساننک الک بویوک قاموسنی یازان

محمد الدین فیروز آبادی امام بخاری ، علم
کلامک الک بویوک عالملردن سعد الدین قفا-
زانی و حکیم فارابی تورک ایدیلر . اسلام
اطباسنک الک بویوک صایلان ابو علی
سینانک تدوین ایتدیکی جلدلرله اثرلربوندن
ایکی یوز سنه اولیسنه قادر فرانسه طب
فاکولته سنده تدریس ایدیلکده ایدی که بو
ذاتده تورک ایدی . بوندن باشقه صنایع
نفیسه ده ده ترقی ایدن بر جوق تورک اسلام
صنعتکارلری موجود ایدی .

مسلمان تورکلر ، علم و معرفتک تعا-
لیسنه بویوک خدمتلر ایتدکلری کی دین
اسلامک نشرینه ده بک بویوک خدمتلر
ایتمشلردر . که بوده اولردکی بوکسک ایما-
نک بر نتیجه سیدر . آنجق عمرقا اصیل و
اخلاق اسلامیه مالک اولمزلرندن ایدی که
او زمانکی خلیفه لرک توجهنی قازامشلر و بر
جوق امتیازلرله مالک اولمشلردی . معصم
زماننده قوجه بیزانس امپراطورلانی آنجق

ملی قونفره طرفندن قبول اولونان

معارف لایحه سی

۱ - ویرکی تعلیماتنامه سی

۱ - تورک مکتب لری نیک وارداتی کفایت ایتدیکی صورتده اهالی اوزرینه طرح اولوناجق ویرکی مقصدلری نیک اعظمی اولارق یوزده ۳۰ ی تجاوز ایتمه سی اساس اولارق قبول اولنور . بو مقداردن فضلہ سی ایچون ره فراندوم یاییلیر .

۲ - بو اساسه استناداً تنظیم اولو - ناجق بودجه لک مصارف قسمی حد اصغری یه ایندیریلیر .

۳ - هر قضا داخلنده کی کوی مکتب لری بودجه لری ، قضا مرکزنده کی جماعت اسلامیه طرفندن تعیین اولونمش ، بو ایشک اهلی بر مأمور مخصوص ایله مفتی و یا خود مفتی وکیل لری طرفندن تصدیق اولنور .

۴ - بو مأمورک معاشی کوی انجمن لری ایله قصبه انجمن طرفندن عینی اصول ایله تأدییه ایندیریلیر .

۵ - مأمور مخصوص ، عینی زمانده بودجه نیک تمامی تطبیقی تأمین ایچون قضا - سنی دور و تفتیش ایدر .

۶ - تعلیماتنامه ده شو یوقاریک بئش ماده یه مغایر اولان ماده لک هبسی طی اولنور .

۷ - اوچنجه ماده نیک ذیلی یعنی اولو - دینی غیر تورک مکتبلره کوندرن تورک لری بو ویرکیدن معاف اولمالری حالنده کی علاوه لقا اولونور .

۲ - قاپانان مکتبلر

۸ - تعلیماتنامه موجبنجه چوق فضلہ دوشن ویرکی به تحمل ایده میهرک ، انجمن لک پروتوقوله قیامق مجبه ریتنده قالدینی مکتبلر تکرار آچیلیر ؛ و ، یکی اساسلر داخلنده تنظیم اولوناجق بودجه موجبنجه کما فی السابق اداره اولونماسی ایچین مساعده آلینیر .

۹ - اولدن م وجود اولان تورک مکتبلر نیک ، هر نه سببله اولورسه اولسون قاپادیلیمش اولانلری انجمن نیک مراجعتی اوزرینه بلا قید و شرط آچیلماسی ایسته نیر .

۱۰ - مکتبلرک غیر محلی اولانلری یرینه اوپشتنه ، حکومت و تورک ماتر طرفندن مشترکاً یا تعمیر و یا خود انشا صورتیه یکی ، محلی مکتبلر وجوده کتیر - یلک ایچین مدت خصوصنده مساعده کار داودانیاماسی ایسته نیر .

۱۱ - بوماق اولمدینی حالده ، بوماق عد ایده لک ملی بولغار مکتبی حاله صو - فولان تورک مکتبلر نیک تکرار خصوصی تورک مکتبی حاله اقراغی ایسته نیر .

مسلمان بوماق لکده خصوصی مکتب آچاییلمه لرینه مساعده اولونماسی و رسمی بوماق مکتبلر نیکده تورکجه درس لری نیک فضلہ لاشدیر یلماسی حکومتدن طلب اولونور . مابعدی وار

صوفیا مکتوبلری

- ۲ -

۱ اشرف ثانی ۱۹۲۹ صوفیه آناجم !

بو کسون بولغارستان مسلمانلر نیک حیات دینه و اجتماعیه سنک روحی اولان مفتیلک مسئله لری مذاکره اولوندی . دون آیری لان قومیسون ، قرارلری اوقومق ، هیأت عمومی به عرض ایتک ایچین ایچلرندن بریسی آیرمش ؛ اوده ماده اوقودی ، چوغی هیأت عمومی نیک بالاتفاق قبوله مظهر اولدی . بونلرک برنجیسی ، مفتیلرک

حق قضایر نیک اقباسی ، یعنی مفتیلرک

اولکی کی نکاح ، طلاق ، نفقه ، وصایت

و میراث مسئله لرینه باقارلی ، و بوکا

متعلق اولان نظامنامه نیک (۱۹۲۲) نجی

ماده سنک دیکتیدیر یله یوب اولدینی کی

قالماسی ایچین حکومت ره رجا اولونماسی

(۸۰۰) بیک مسلمانک مرخصلری طر -

فندن متعداً و متفقاً تحت قراره آیندی .

ذاتاً مسلمانلرک بو حق قانون اساسینک

(۴۰) نجی ماده سیله مسلمانلرک بخش اولو -

نمش بر حقدور ؛ مسلمانلرک بو مملکتده

حق حیاتلری ده بونکله قائمدر . بناء علیه

حکومتک بو خصوصده کی رجامزی سمع

اعتباره آلاجنی قلعیتله امید ایده درز .

ایکنجی قرائنه یکیلمزدن مقدم ،

دیوان ریاستدن بو خصوصه دائر سوز

سویله یه جکلرک اسملری قید اولوندی .

خطبا ، برر کرسی یه چیقارک کندی

فکر و قناعتلرندن بحث ایتدیله . آکلا -

شیلان بو ذاتلری یولایانلرک قناعت و

فکرلری یوقش ، کیدیکز عقلکزه کنی

اوراده سویله ییکز ، لاف یارشی یاپیکز

دیشلر ؛ یا خود بو خطابک اکثریسی معلم

اولدیغه نظرراً همان کنیدلرکندن کلوب

بوراده قفا طومتلر .

بونلردن بریسی مفتیلری ابی آتوب

طوتدی ، کنیدی حقو قی ایش - حقو قیلرکده مفتی اوله سیله جکلری بعض شرطلرله قبول ایدنشدی - اونک ایچو - نمی بیلیم ، چووالدن ، آرابادن ، یاغدن ده شاهد و ینه اولدیغی سویله دی . یالکیز بعض آووقاقلرک مفتیلک ایشلری قاریشدر - دیغنی ذهولاً سویله مده دی . نکاح و طلاق لرک اصلاحنه دائرده سویله ندی ؛ نکاح مدینک کنارینه قدر کیتدی ، نکاح مدینی قبول ایده لم دیه مده دی . معامله قونفره - سنده سویله دکلری کی - کیمسه - بوراده ملنک مواجهه سنده آچیق سویله مده دی .

معلملر قونفره سنده ؛ دینده اصلاحات

یایق ایچون خیل سوزلر صرف اولو -

نمشدی . دونکی انتخابده او قراره دوغرو

بر آدیم آیلیمش ایسه ده دورت یوز کوی

جماعتلری خصوصنده آچیقچه سویله مک

جسارتی آشاغی ده یازاجم وجهله آنجی

بر ، ایکی کیشی کرستره ییلدی . چونکه

خطیلر ، سویلر کن کوی مرخصلری

کندی کنیدلرینه جواب ویریورلردی

مثلاً : محکمه نرده نکاح پاراسی چوق آلیور ،

خلق اوله نه میور دیرکن ، یا سر اونک

ایچونمی اوله نه مده ییکز ؛ ملت ، نکاح ایچین

تارلا صایور ، بورجلانیور دیدیکی وقت ،

خیر ! اونلر داوول زورنا ایچین بورجلا -

نیورلر ، بز محکمه یه نه ایچین پارا ویردیکمزی

بیلورز دیورلردی .

خطیب موسی ایله بوشانیه ایشلر نیکده

تحدید و تشدیدینی طلب ایتدی ، بوکاده

عموجهلر : سزک مر آقشام بر قاچ دانه

آتوب بوشاما کزه بزم قاریشما دیقمز کی

نادراً بوشادقلر مزه سزده قاریشما ییکز

دیورلردی .

خطبادن بریسی ده تعدد زوجاته حدود

قویمو ایسته دی . بوکا جسواب ویرمک

ایچین اذن ایسته ن بر مرخص یاننده کیلره :

بزم ایکسی بر ره کتیرمکه وقتمز مساعد

دکل ، فقط عجا بو کنج نطقیلر کیجه ده

قاچنی برره کتیریور دیه صوریورلردی .

فی الحقیقه بو کیجه بونلردن بعضیلری

اهالی به انظر ایراد ایتشدی . سوزلر نیک

ختاننده : « بو سوزلر مک خاطرده قالماسی

ایچین برر فاتحه شریفه اوقویام » دیدیکی

ایچین خلق اونی مسلمان ظن ایتشدی .

سوزی اوزاتایام ! او صیرارده استانبول

باشلرندن بری ، دینسزک یایغه ، جامعه

کیتمه مک ، علماً ایچکی قسولانمغه ، قرانک

بعض امرلری خفیف کورمکه باشلامش .

پادشاه بوندن خبردار اولونجه ؛ التفاتی

کشمش ، رتبه سنک رفی چاره لری آرا -

شدیرمغه باشلامش . دینی ، ایمانی ، قناعت

و وجدانی ، منفعت شخصیه سندن ، شو

فانی دنیایی خوش کچیرمکن عبادت اولان

پاشا دخی ضمیر شاهانه یی استخبار ایله مش ؛

همان او وقتلر پک میذول اولان ، لاتین

حرفلری قبول ایدیلدی بری (آتیقه)

یرینه قالان ، تعلیق ، نسخ و کوفی خطلر -

سوقاقلرده بر قاچ قادینه کورونمشدر . بو قونفره یه کله مش اولایم کنجکلرک شایق طوفدارلنک حکمتی اوکره نه میه جکدم . شایقه کییه میسلر ، اوروپا سیاحتلرنده بولور نمایانلر ، یا خود هنوز بو کی ایشلری عیب ظن ایدلر صوفیانک اوزرنده کزده میوب آت طقه سینه انمشلردر .

دینده اصلاحات یایق ایسته ن شو ذاتلره باق ، که اصلاحاته زردن باشلا - یورلر ! کوندوزین جمعه نمازنده جامی دولدور انلر یالکیز کویلردن کن دینی بوتون مسلمانلردی . اللهک دینده اصلا - حات یایاجق کیمسه لک بریسی خضور الهی یه کلک جسارتی کوسترمده دی .

خطبا آراسنده برده مفتی واردی . اوتکی خطیلر ، کنیدی قناعتلرندن بحث ایتدی حاله بو مفتی افندی یالکیز کنیدی ایشلرندن بحث ایتدی .

بر دانه می ده کرسی یه روزگار کی چیقدی و « مادام که مقبلر من لایق - کش ، نوابک عالی قسمندن مفتی یتیشجه دینی ایشلر منک هبسی محاکم نظامیه یه ویره لم ، دیمک ایسته دی . لاکن بو دقیقه قاندار یورکلری بوغازلرینه کن مسلمانلرک هبسی بردن کوکرده دی و « این اورادن » غلغه . سیله خطیلی ، سوزلرینی ایتکه ، ایتهدن قابو دیشاری ایله دی . یانده بریسی : آه ، یازیق بزه ! شیمیدی یه قاندار هب بویله آداملر بسله میشر ، دینزی ییقم ایچین بونلری آدام ایتیشز ! بوندن صوکر . کوغزه بویه معلم طوتارسهم انسان اولمایم دیورلردی . آرتیق اویقوم کلدی ، داهای زاده درام

ایده میه جکم یارین آقشام یته یازارم یتنه - جکم ! فقط هر شیدن اول شونی بیل ، که بو مملکتده قانونک بزه بخش ایتدیکی صلاحیت دائره سنده یاشاییلمه من ایچین بر مسلمان قونفره سی عقد ایتمه من لازمدر . اگر بونی یانمازسه ق دینزده ، عنعناتزده محو اوله جقدر . سلام .

اوغاسکز : معصکف

له کله توحید یازیلی لوحه لردن بر چوق لوحه لر آلاق قوناغک طیش دیوارلری ترین ایله مش ؛ گویا بو ، « لا اله الا الله » یازیلی لوحه له مسلمان اولدیغی اعلان ایله مش ! ؟

بزم ملی قونفره ده دخی قرانک مکتبلر - دن چیقار یلماسی ، تلاوتنک قالدیر یلماسی ایچین زمین حاضرلامقده اولان معلملرک بعضیلری ؛ قارشولرنده دینی بوتون مسلمانلرک آرسالانلر کی کوکره دیکی کورونجی « آیه ، ییلدیزه طامادقلرینی ؛ پیغمبر لر نیک محمد م و کتابلر نیک قران کریم » اولد - یعنی اعلان ایله مسلمانلری اغفاله جالیشدیله . عجا بو قورو لافلر ، خلق اوزرنده ، بالاده مذکور لوحه لر قاندار تأثیر یابدی ؟ بونی زمان کوسترمه جکدر .